

POLYTEKNIKKOJEN ORKESTERIN KEVÄTKONSERTTI

JAMES KAHANE, KAPELLIMESTARI
VENLA SAAVALAINEN, VIULU

5.4.2024 KLO 19

6.4.2024 KLO 16

UUSI PAVILJONKI, KAUNIAINEN

ESPOONLAHDEN KIRKKO, ESPOO

OHJELMA

Max Bruch

Sinfonia nro 2, op. 36

I Allegro passionato, ma un poco maestoso

II Adagio ma non troppo

III Allegro molto tranquillo

Georges Bizet

Carmen-sarja nro 1

(sov. Ernest Guiraud)

I Prélude

II Aragonaise

III Intermezzo

IV Séguedille

V Les Dragons d'Alcala

VI Les Toréadors

Georges Bizet

Carmen-sarja nro 2

(sov. Ernest Guiraud)

I Marche des Contrebandiers

II Habanera

III Nocturne

IV Chanson du Toréador

V La Garde Montante

VI Chanson Bohème

VÄLIAIKA

Jean Sibelius

Viulukonsertto, op. 47

I Allegro moderato

II Adagio di molto

III Allegro, ma non tanto

POLYTEKNIKKOJEN ORKESTERI
JAMES S. KAHANE, KAPELIMESTARI
VENLA SAAVALAINEN, VIULU

BRUCH: SINFONIA NRO 2

Max Bruch (1838–1920) oli saksalainen säveltäjä ja kapellimestari, joka eli lapsuutensa Kölnissä. Bruch sävelsi 9-vuotiaana ensimmäisen teoksensa: syntymäpäivälaulun äidillensä. Jo silloin Bruch suhtautui intohimoisesti säveltämiseen lakimies- ja muusikkotaustaisten vanhempiensa tukemana. Hänestä kasvoi arvostettu opettaja, kapellimestari ja säveltäjä, joka työskenteli elämänsä aikana eri puolilla Saksaa. Elinaikanaan Bruchia pidettiin erityisesti kuorosäveltäjänä. Nykyään Bruch tunnetaan kuitenkin jousiteoksistaan, joista soitetuimpia ovat hänen ensimmäinen viulukonserttonsa sekä *Kol Nidrei* sellolle ja orkesterille. Bruchin sävellystyylillä on tyypillistä saksalaiselle romantiikan ajan musiikille, jota edusti myös esimerkiksi Johannes Brahms. Näiden kahden säveltäjän orkesteroinnissa onkin paljon samanlaisia piirteitä.

Bruch sävelsi toisen sinfoniansa vuonna 1870. Oli kulunut kaksi vuotta siitä, kun ensi-iltansa oli saanut hänen ensimmäisen sinfoniansa, jonka menestys innosti Bruchia kirjoittamaan uuden sinfonian. Kyseessä oli tilaustyö Leipzigin Gewandhausille, ja säveltäjä omisti sinfonian viulistiystävälleen Joseph Joachimille. Teos koostuu vain kolmesta osasta, jotka noudattavat sonaattimuotoa. Jokaisessa osassa on kaksi teemaa. Kaksi ensimmäistä osaa *Allegro appassionato, ma un poco*

maestoso ja *Adagio ma non troppo* soivat pääosin kaihoisasti mollissa, ja viimeinen osa *Allegro molto tranquillo* aukeaa iloiseen F-duuriin. Ensimmäinen osa on tunnelmaltaan huomattavan synkkä ja jopa kiihkeä, kun taas toinen osa on luonteeltaan seesteisempi ja lyyrisempi. Finaaliosaa Bruch itse kuvaili lempeäksi ja sovitteluvaaksi, ja se oli säveltäjän kertoman mukaan "täysin vastoin minun luonnettani".

Sinfonian ensi-ilta oli 4. syyskuuta 1870, ja se oli menestys. Teoksen esitys tilaajataholla Leipzigissa marraskuussa 1870 sai kuitenkin kielteisen vastaanoton. Bruchin mukaan yleisöä häiritsi *scherzo*-osan puuttuminen teoksesta, ja säveltäjä joutui puolustautumaan kritiikiltä toteamalla, että *scherzo* ei sopinut sinfonian suunnitelmaan, joten sitä ei ole: "Voin vakuuttaa, että tässä tapauksessa kaikki muut kuin musiikilliset ajatukset olivat minulle täysin vieraita. Tunsin vain musiikkia ja kirjoitin musiikkia, eikä siinä ole mitään muuta kuin intohimojen jatkuva aaltoilua." Sinfonian nihkeä vastaanotto vaikutti Bruchiin siten, että hän sävelsi kolmannen sinfoniansa vasta vuonna 1882. Bruchin toinen sinfonia ei kuulu sinfoniaorkesterien perinteiseen repertuaariin, ja sitä esitetään varsin harvoin. PO puhaltaakin tänään pölyt teoksen partituurista ja esittelee tätä Bruchin sinfonista ja poikkeuksellisen rikasta orkesterointia edustavaa tuotantoa suomalaiselle konserttiyleisölle.

BIZET: CARMEN-SARJAT NRO 1 JA 2

Georges Bizet (1838–1875) oli ranskalainen säveltäjä, joka tunnetaan parhaiten oopperoistaan. Jo nuorena Bizet'n musikaalisuus kukoisti, ja hän imi vaikutteita laulajaisältään ja pianistiäidiltään. Bizet pääsikin ennätysnuorena Pariisin konservatorioon opiskelemaan pianonsoittoa. Läpi elämänsä Bizet saavutti vaihtelevaa menestystä kilpailuissa ja kansansuosiota teoksilleen, muttei elin-aikanaan saavuttanut läpimurtoa yleisesti arvostetuksi säveltäjäksi. Stipendien ja myyntimenestysten välissä hän elätti itsensä toimimalla säestäjänä lavaproduktioiden harjoituksissa ja kirjoittamalla lukuisia pianopartituureja ja orkestrointeja. Bizet'n teokset nousivat maailmanmaineeseen vasta 1900-luvulla, useampi vuosikymmen säveltäjän kuoleman jälkeen.

Carmen, Bizet'n viimeiseksi jäänyt ooppera ja teos, perustuu Prosper Mériméen samannimiseen novelliin. Juoni sijoittuu Espanjaan ja kertoo sotilas Don Josén perikadosta Carmenin viekoittelemana. Ooppera esitettiin ensimmäisen kerran vuonna 1875. Vastaanotto oli laimea niin yleisön kuin kriitikoidenkin parissa, mikä edesauttoi säveltäjän terveydentilan heikkenemistä ja lopulta johti Bizet'n kuolemaan. Valtavirrasta poikkeava paheellisten hahmojen nostaminen etusijalle ja kaunistelematon tapa esitellä rahvaan elämää herättivät teoksen julkaisun aikakaudella huomattavaa kritiikkiä, mutta nämä seikat selittävät osittain oopperan myöhempää menestystä: nykyään Carmen on yksi kaikkien aikojen suosituimmista ja eniten esitetyistä oopperoista.

Bizet'n ystävä Ernest Guiraud koosti tämän kuoleman jälkeen kaksi orkesterisarjaa Carmen-oopperan musiikista; näistä ensimmäinen julkaistiin vuonna 1882 ja toinen 1887. Kumpikin sarja koostuu kuudesta osasta kattaen oopperan tunnettuja kohtauksia ja aarioita. Orkestraatio vastaa pitkälti Bizet'n alkuperäistä, mutta laulajien osuudet on sovitettu orkesterin soittimille, ja toisen sarjan kokoonpanoon on lisätty tuuba, jota ei oopperassa käytetä. Kuten ooppera kokonaisuudessaan, myös Carmen-sarjat ovat päätyneet lähtemättömästi nykorkesterioiden perusrepertuaariin.

SIBELIUS: VIULUKONSERTTO

Jean Sibelius (1865–1957) on maailmanlaajuisesti tunnetuin suomalainen säveltäjä, eikä Suomessa yhtään sen vähempää arvostettu. Hän haaveili nuorena viuluvirtuoosin urasta ja saavuttikin kohtuullista menestystä soittimen kanssa. Tästä huolimatta Sibelius aloitti lakiopinnot 20-vuotiaana Helsingin yliopistossa, mutta huomasi pian olleensa kiinnostuneempi musiikista ja aloitti vielä samana vuonna opiskelun Helsingin musiikkikoulussa, nykyisessä Sibelius-akatemiassa. Hän jatkoi opintojaan Saksassa ja Itävallassa, missä hän luopui viulunsoitosta ja keskittyi täysin säveltämiseen. Sibelius oli vahvasti mukana suomalaiskansallista aatetta edistävässä taiteilijaryhmässä ja loi määrätietoisesti pohjaa Suomen kansallisromanttiselle musiikille. Sibelius sävelsi aktiivisesti vuoteen 1926 saakka.

Viulukonserton ensimmäiset suunnitelmat syntyivät vuonna 1899, mutta varsinainen sävellystyö alkoi muutamaa vuotta myöhemmin. Muutto Helsinkiin ja runsas alkoholinkäyttö haittasivat teoksen valmistumista, mutta lopulta ensimmäinen versio valmistui alkuvuodesta 1904. Kantaesitys Helsingissä sai kriitikoilta niuvan vastaanoton, ja Sibelius päättikin työstää konserttoa edelleen. Lopullinen versio sai kantaesityksensä Berliinissä Richard Straussin johdolla, ja tähän kriitikot suhtautuivat suopeammin, vaikka kovaa arvostelua kuului vieläkin. Aika on kuitenkin todistanut Sibeliuksen konserton merkkitokseksi: se on 1900-luvun viulukonsertoista esitetyin ja yksi Sibeliuksen tunnetuimmista teoksista niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Vuodesta 1965 lähtien järjestetyssä Jean Sibelius -viulukilpailussa konsertto on aina finaalin yksi vaadituista konsertoista.

Sibelius ammensi viulukonserttoon viulunsoittotaitoaan ja vankkaa kokemustaan orkesterisäveltäjänä yhdistääkseen solistin ja orkesterin saumatomasti toisiinsa. Tasavertainen vuoropuhelu ilmeneekin läpi koko teoksen, samoin kuin teoksen tunnelmaan istuva sooloviulun virtuoottisuus pelkän taituroinnin sijaan. Tumman dramaattisessa ensimmäisessä osassa *Allegro moderato* sooloviulu esittelee heti osan pääteeman. Pitkän orkesterivälirikkeen jälkeen alkava konserton ainoa kadenssi toimii rakenteellisesti kehittäjajaksena ennen

paluuta kertausjaksoon. Vastoin ensimmäisen osan draaman käännteitä rauhallinen toinen osa *Adagio di molto* etenee yhtenä rikkumattomana linjana alusta loppuun. Kolmas osa *Allegro*, ma non tanto nostaa musiikista esiin kansanmuusiikkimaisia – lähes shamanistisia – piirteitä rajuine sävyineen ja armottomine rytmikoineen päättäen konsertton uhmakkaan voitokkaasti.

JAMES S. KAHANE

Ranskalaissyntyinen James S. Kahane (s. 1995) on nuoresta iästään huolimatta johtanut useita eturivin orkestereita kuten Radion sinfoniaorkesteria ja Helsingin kaupunginorkesteria sekä sveitsiläisiä Lucerne Festival Strings -orkesteria ja Gstaad Festival Orchestraa. Vuosina 2017-2018 hän toimi Helsingin kaupunginorkesterin apulaiskapellimestarina pääkapellimestari Susanna Mälkin rinnalla. Polyteknikkojen Orkesterin kapellimestariksi Kahane valittiin keväällä 2018. Lisäksi hän toimii Helsingin Kamariorkesterin ylikapellimestarina. Muihin Kahanen johtamiin orkestereihin kuuluvat muun muassa Francophonie Orchestra, Glasperlenspiel Sinfonietta, Pori Sinfonietta, Joensuu kaupunginorkesteri, Järvi-akatemian sinfoniaorkesteri sekä Liettuan valtion sinfoniaorkesteri.

Kahane on useana vuonna kutsuttu Bernard Haitinkin orkesterinjohton mestarikurssille Luzerniin yli 360 hakijan joukosta ja vuonna 2017 Deutsche Dirigentenpreis -kapellimestarikilpailuun. Vuonna 2017 Kahane oli nuorin kapellimestari, joka valittiin Sveitsin Gstaadin Menuhin-festivaalille, jossa hänet pyydettiin johtamaan myös virallinen festivaalikonsertti. Vuonna 2018 Kahane pyydettiin kapellimestariksi Baltian Akatemioiden orkesterin (BAO) ensikiertueelle Berliinin konserttiin. Kesällä 2019 hänet kutsuttiin stipendiaattina Atlantic Music Festivalille Yhdysvaltoihin. Keväällä 2020 Kahane kutsuttiin apulaiskapellimestariksi Hannu Linnun vieraillessa johtamassa Orchestre de Parisia.

Kahanea on kuvailtu eläväiseksi kapellimestariksi, josta välittyy aito intohimo musiikkiin. Hänen musiikillisesta monipuolisuudestaan kertovat kutsut johtamaan niin NYKY Ensemblea kuin Sibelius-Akatemian barokkiorkesteriakin. Vuodesta 2016 lähtien Kahane on johtanut myös monitieteistä Far(away)

Kuvaaja: Heikki Tuuli

Ensemblea, jonka kanssa hän on levyttänyt musiikkia lyhytelokuviin, joista toinen, Le Temps Prend Feu, valittiin esitettäväksi Cannes'n, Sarajevon, Cefalùn ja Guiarin elokuvafestivaaleilla.

Kahane valmistui Sibelius-Akatemian kapellimestariluokalta keväällä 2022. Kahane on saanut opetusta orkesterinjohtoon useilta tunnetuilta kapellimestareilta, joista mainittakoon Sakari Oramo, Hannu Lintu, Paavo Järvi, David Zinman, Matthias Pintscher, Sir Roger Norrington, John Storgårds, Mikko Franck, Leif Segerstam ja Jorma Panula. Myös useat Kahanen opettajista ovat aikanaan johtaneet Polyteknikkojen Orkesteria.

VENLA SAAVALAINEN

Venla Saavalainen opiskelee informaatioverkostoja Aalto-yliopistossa sekä viulunsoittoa Sibelius-Akatemiassa Jaakko Ilveksen luokalla. Aiemmin Saavalainen on soittanut Musiikkiopisto Juvenaliassa ja sittemmin Helsingin Konservatoriolla Katarina Zaborskyn ja Janne Malmivaaran luokilla.

Liittyttyään Polyteknikkojen Orkesteriin vuonna 2021 Saavalaisesta tuli kolmannen sukupolven PO:lainen. Kuten sanotaan, pojasta polvi paranee, ja Venlasta tuli ensimmäinen PO:n solistina soittanut Saavalainen. PO:ssa soittamisen lisäksi Venla on nähty myös Musiikkitalon lavalla niin Retuperän WBK:n solistina kuin Helsingin kaupunginorkesterin riveissä.

Kisamenestystä Saavalaiselle on tullut vuoden 2019 Juhani Heinonen -viulukilpailussa, jonka finaalissa hän debytoi Sibeliuksen viulukonsertton ensimmäisen osan Jyväskylä Sinfonian kanssa. Saavalainen soittaa Wegelius-säätiön myöntämällä Jaakko Mäkelän viululla.

Kuvaaja: Niki Strbian

POLYTEKNIKKOJEN ORKESTERI

Polyteknikkojen Orkesteri (PO) on vuonna 1922 perustettu Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan yhteydessä toimiva täysimittainen sinfoniaorkesteri. Soittajat ovat pääasiassa Aalto-yliopiston opiskelijoita tai tekniikan alalta valmistuneita, mutta mukana on myös muiden oppilaitosten opiskelijoita ja musiikin harastajia. Tällä hetkellä orkesterissa on aktiivisia jäseniä noin 100. Toissa vuonna

100-vuotisjuhlavuottaan viettänyt PO on Suomen vanhin akateeminen sinfoniaorkesteri.

Orkesteri soittaa ohjelmistoltaan monipuolisia sinfoniakonsertteja pääkaupunkiseudulla ja järjestää vuosittain kiertueen kotimaassa. Toisinaan konserttikiertue suuntautuu ulkomaille, ja orkesteri on konsertoinut muun muassa Saksassa, Unkarissa, Tšekissä, Baltian maissa ja Skotlannissa. Orkesterin perinteisiin kuuluu myös jo vuodesta 1924 järjestetty Waputin. Vapunpäivän konserttitanssiaisissa on vuosittain vaihtuva teema, joka näkyy sekä humoristisissa musiikkiesityksissä että pääsylipussa, joka on samalla orkesterin teekkariperinteitä kunnioittava vappulehti – lajissaan vanhin edelleen ilmestyvä. Normaalin toiminnan lisäksi PO esiintyy myös aktiivisesti erilaisissa teema- ja tilauskonserteissa.

Konserttien solisteina kuullaan sekä suomalaisia eturivin taiteilijoita että orkesterin omia lahjakkaita muusikoita. 100-vuotisjuhlakonsertissa huhtikuussa 2022 solistina loisti kansainväliseen pianistikärkeen kuuluva vuoden 2017 Maj Lind -pianokilpailun voittaja Mackenzie Melemed. PO toimii tiiviissä yhteistyössä Retuperän WBK:n ja muiden Aalto-yliopiston musiikkiyhteisöjen kanssa. Myös kuoroyhteistyö on osa PO:n toimintaa, viimeisimpänä orkesterin 100-vuotisjuhlavuoden Sibeliuksen Kullervo Polyteknikkojen Kuoron kanssa.

PO:n tärkeimpänä tavoitteena on tarjota yleisölle ja soittajille laadukkaita musiikkielämyksiä. Orkesterin taiteellinen taso onkin pitkäjäntaisen toiminnan ja taitavien kapellimestarien ansiosta pysynyt korkealla. PO:n ohjelmistossa on myös ollut useita kantaesityksiä, viimeisimpänä Stefan Stanciun konsertto pahuilulle ja orkesterille vuonna 2017. Sinfoniaorkesteritoiminnan lisäksi orkesterin piirissä harrastetaan kamarimusiikkia. Orkesterista löytyy esimerkiksi useita jousikvartetteja, puhallinkvintetti, vaskiyhtyeitä sekä kamariorkesteri ja salonkiorkesteri.

Polyteknikkojen Orkesterin vakituisina johtajina ovat vuosien varrella toimineet monet myöhemmin kuuluisuutta niittäneet kapellimestarit, kuten Jorma Panula, Atso Almila, Sakari Oramo, Eva Ollikainen, Dima Slobodeniouk ja Eero Lehtimäki. Keväästä 2018 alkaen orkesterin kapellimestarina on toiminut James S. Kahane.

POLYTEKNIKKOJEN ORKESTERIN SOITTAJAT

I-VIULU

Åsa Hirvonen
(konserttimestari)
Paula Oversti
(2. konserttimestari)
Johanna Brink
Aapo Huovila
Mirjami Kuutti
Viivi Laiho
Lassi Malvikko
Helka-Liina Määttä-
tänen
Rasmus Paetau
Henriikka Pilpola
Kaisla Purmonen
Maija Tiitu
Ville Toivonen
Saara Vestola
Ella Vihanto

II-VIULU

Riikka Lehto
(äänenjohtaja)
Sylvia Cressman
Ruusa Johansson
Jouni Kahila
Paavo Kantele
Viivi Kivinen
Tuomas Kulmala
Laura Kohonen-Aho
Heli Korkeamäki
Aurora Lehtovaara
Lotta Lind
Eero Pietiläinen
Julius Rinne
Venla Simanainen
Erno Vihanto

ALTOVIULU

Anna Särkilahti
(äänenjohtaja)
Linus Antell
Lotta Corin
Eero Heliö
Salla Helve
Suze Jansen
Niko Kilpi
Heta Neuvonen
Etienne Niemiec
Mariia Saastamoinen
Patricia Yuliwas

SELLO

Anna Muttilainen
(soolosellisti)
Saara Haikonen
Krista Heliö
Minna Kannala
Aapo Kantele
Maila Kataja
Samuel Klaver
Riikka Koski
Teemu Mäntylä
Sannamari Pilpola
Siiri Reiniluoto
Sohvi Reitmaa
Anni Rissanen
Sarah Spratte
Väinö Valli
Elina Vehkaoja

Lisätietoa:
polyteknikkojenorkesteri.fi
Instagram, Facebook, YouTube: polyteknikkojenorkesteri

KONTRA- BASSO

Grisell
Macdonel-Kvist
(äänenjohtaja)
Philip Holm
Roosa Kallionpää
Johanna Vuorjoki

HUILU

Sarah Aura
Sofia Harri
Eveliina Heino
Emmi-Maria Husu
Jemma Jeonghan
Stella Kallionpää
Saara Matinaho

OBOE

Nina Forsman
Ulla Hakulinen
Dana Hellgren
Nuutti Loikkanen
Laura Talvio

ENGLANNIN- TORVI

Dana Hellgren

KLARINETTI

Iida Berg
Emma Ilonen
Anna Kuusela
Sofia Kyllönen
Laura Pyhänen
Nina Sjöberg
Ville Särkilahti
Eeva Ylikoski

FAGOTTI

Lauri Lehtimäki
Erno Vihanto

KÄYRATORVI

Katariina Kontu
Esko Laiho
Martta Matinaho
Pilvi Rasimus
Joonas Savela
Aron Schulman

TRUMPETTI

Miika Penttala
Pekko Pesonen
Aleksi Vuorjoki

PASUUNA

Reeta Hartikainen
Joonas Lehtinen
Aaro Vanninen

TUUBA

Riku Tapper

LYOMA- SOITTIMET

Leo Lahonen
(äänenjohtaja)
Saga Eklund
Wenli Lin

HARPPU

Carmo Quintela

TULEVAT KONSERTIT:

1.5.2024 KLO 17
WAPUTIN-KONSERTTITANSsiaiset
GLO HOTEL ART (VANHA POLI)
HELSINKI

Graafinen suunnittelu: Sofia Kyllönen
Fontti: Nobel